

ז' בינע (ה'ת"ש סיון) איז היינט דער 10. יאָרטיגער יום ליל סוכה באק,
 און ס'זאל זיין געווען און וועט זיין, דער 10. יאָרטיגער יום ליל סוכה באק,

[illegible]

אב' צ'ס, רבני' יעקב שמואל' וזל' מרבי' סת' זכור' ב'ו'ן ד'ס
 ש'ר' מ'ר'ל' ב'ו'ן ב'ש'ר' א'ס'. ל'ר' ב'כ' ש'ר' ס'ר' צ'ר' י'ס'ר' א'ן מ'ו'ן ב'ב'ר'ג'ן
 א'מ'ר' א'ר' מ'ר'ל' מ'ר'ר' ז'מ'ר' י'ר' ב'ר'ר' ר'פ'ר', א'מ'ר'ר' ב'ו'ן ש'ר' י'ר' ז'כ'ר'
 א'מ'ר'ר'. מ'ר'ל' י'מ'ר' מ'ר'ר' ב'ר'ר'ר' ב'ו'ן מ'ר'ר', א'מ'ר'ר' א'ו' מ'ר'ר' י'ר' ז'כ'ר' מ'ר' א'כ'
 י'מ'ר' מ'ר'ר'. א'ר'ר'ר' ב'ר'ר'ר' ב'ר'ר'ר' ר'פ'ר'ר'.

ואמרם אלהינו ייחודי דבר הסתירה הוא בלתי מובן, ואולי זהו מכתב
מלך ויין שחזק בין ואמו אשכנזי, אלו שדור האשכנזי, סוף דמותו ודבר בלתי
בלתי מלך מלך, דוגמא ודוגמא דבר שואו הוא מלך מלך מלך,
ולדבריו הוא יפול דבר מלך מלך מלך, דבר מלך מלך מלך, כדבר
יפול, ויפול דבר מלך מלך, ויפול מלך מלך מלך, דבר מלך מלך
דבר מלך מלך מלך, דבר מלך מלך מלך, דבר מלך מלך מלך, דבר מלך מלך
יפול, ויפול דבר מלך מלך, ויפול מלך מלך מלך, דבר מלך מלך
יפול מלך מלך, דבר מלך מלך מלך, דבר מלך מלך מלך, דבר מלך מלך
מלך מלך מלך מלך

מלך מלך מלך מלך

[דבר מלך מלך מלך]

בדבר חידושו של ה'בית הלוי' בספירת העומר – שאם שכח לספור יום אחד יכול להמשיך לספור ספירת השבועות

מציינו בכמה מקומות בגמרא לגבי מצות ספירת העומר ד"מצוה למימנו יומי ומצוה למימנו שבועי", ובמס' חגיגה (ה) יליף לה אביי: "מצוה למימנו יומי, דכתיב (ויקרא כג, טז) 'תספור חמשים יום', ומצוה למימנו שבועי, דכתיב (דברים טז, ט) 'שבעה שבועות תספור לך'". וחידוש בזה ה'בית הלוי' (עי' שו"ת בית הלוי ח"א סי' לט), דהנה "היכא דדלג יום אחד ולא ספר בו כלל, הדין מבואר בשו"ע (או"ח סי' תפט ס"ח) דמכאן ואילך יספור בלא ברכה, דלא הוי 'תמימות', ונסתפקתי, דהא קיי"ל 'מצוה למימנו יומי ומצוה למימנו שבועי', ומצוה דשבועי הא הוי רק בכל יום שנשלם בו השבוע, שימנה כמה שבועות הם לעומר, ואם כן אם דלג ביום שלא נשלם בו השבוע, נהי דהפסיד מנין הימים, מכל מקום מנין השבועות לא הפסיד עדיין, ובכל יום כשנשלם בו השבוע אפשר דיכול לברך".

ובבירור ההכרעה בזה כתב: "ומצאתי ברבינו ירוחם בנתיב ד' חלק ה', שהקשה למה אין מברכין ב' ברכות (-על שני חלקי המצוה: ספירת הימים וספירת השבועות) כיון דהם ב' מצות, וכמו בתפילין של יד ושל ראש, ותיירץ, דכתיב: 'שבעה שבועות תספור לך מיום הביאכם', ומשום הכי לא הוי מצוה מן התורה בשבועי רק בפני הבית, ובזמן הזה הוי שבועי רק זכר למקדש, אבל ימים גם בזמן הזה הוי מן התורה, ומשום"ה לא מברכין רק ברכה אחת על ימים לחודא, ולדידיה דברינו הנ"ל נידחק".

ביאור דבריו, כי לדעת רבינו ירוחם, מצות ספירת השבועות תלויה בהבאת העומר, ובזמן הזה שאין מביאים עומר אינה אלא זכר למקדש, ועל זכר למקדש אין מברכים (עי' ערוך ערך זכר; חק יעקב סי' תעה סק"ב; ביאור הגר"פ על ספר המצות לרס"ג ח"א עשה נא, והברכה מוסבת רק על ספירת הימים שחובתה מדאורייתא גם בזמן הזה (כשיטה זו, לחלק בין מצות ספירת הימים לספירת השבועות מציינו גם בס' פירוש התפלות והברכות לרבי יהודה ב"ר יקר – רבו של הרמב"ן – על הגש"פ, במאירי סוף מס' פסחים, וכ"כ הרמ"ה באגרותיו, אגרת הרביעי), ואם כן בשכח לספור הימים, אין לברך בהגיע מנין השבועות – בסוף השבוע, כי על מצות ספירת השבועות אין מברכים כלל.

וממשיך וכותב: "אמנם להפוסקים דסבירא להו, דכל הספירה (-בין ספירת הימים ובין ספירת השבועות) הוי בזמן הזה רק דרבנן, ואפילו הכי הא מברכין, אם כן אין לחלק בין יומי לשבועי, וגם לדעת האלפסי בסוף פסחים (כו:), וכ"ה דעת הרמב"ם בפ"י מהל' תמידין (הכ"ב), דמבואר בדבריהם להדיא, דגם שבועי הוי מדאורייתא גם בזמן הזה, ולדידהו הא יכול לברך על השבועי לחודא". והיינו, כי לשאר הראשונים, שפיר יש לברך על מצות ספירת השבועות לחוד, כי לאלו הסוברים ששתיים מדאורייתא, הלא על מצוה דאורייתא שפיר מברכים ברכת המצות, ולאלו הסוברים ששתיים מדרבנן, הרי לשיטתם מברכים על מצוה דרבנן זו, והגם שלא נתקנה כי אם זכר למקדש, ואינם סוברים כחידושו של רבינו ירוחם, שאין מברכים על מצוה שאינה אלא זכר למקדש, ואם כן שפיר יכולים לברך על ספירת השבועות בלבד.

דהנה, חידושו זה בנוי על יסוד נוסף המבואר ברבינו ירוחם, והוא, ששני חלקי המצוה: ספירת הימים וספירת השבועות נחשבות שתי מצות נפרדות, כדוגמת המצוות: תפילין של יד ותפילין של ראש, ואינן תלויות זו בזו, ובכן שפיר ניתן להפריד את שתי המצוות, וגם כשלא ניתן כבר לקיים מצות ספירת הימים, אפשר עדיין לקיים את מצות ספירת השבועות. אכן, ביסוד זה עצמו מציינו מחלוקת הראשונים, וכמ"ש הרמב"ם בספר המצות (מ"ע קסא ומבא דיוקן מצוה שו'): "ודע כי כמו שנתחייבו ביד למנות שנות יובל שנה שנה ושמיטה שמיטה... כן חייב כל אחד ואחד ממנו למנות ימות העומר יום יום ושבוע שבוע, שהוא אמר 'תספור חמשים יום', ואמר 'שבעה שבועות תספור לך', וכמו שמנין השנים והשמיטים מצוה אחת... כן ספירת העומר מצוה אחת...". ובכן, לפי שיטה זו יש לדון, אם שני חלקי המצוה מעבדין אחד לחבירו, ובאם ימנע מלקיים חלק אחד של המצוה, אם ניתן לקיים חלקה השני.

אמנם, על כך ממשיך הבית הלוי וכותב: "דהא אפילו אם נאמר דלא כרבינו ירוחם, ונאמר דהוי רק חדא מצוה, וכמו שנראה דכל מוני המצות לא מנו בספירה רק מצוה אחת, מ"מ הא מבואר בטור (סי' תפט) דאם מנה ימים בלא שבועי או שבועי בלא ימים יצא (ע"ע במג"א שם סק"ד; פר"ח שם; א"ר שם סק"ו), ונכון דידן הא לא גרע מזה. ולכאורה יכול לברך, דאע"ג דלדעת רבינו ירוחם אינו יכול לברך, מ"מ הא רוב הפוסקים חולקים עליו במה שמחלק בין שבועי ליומי בזמן הזה".

מבואר מדבריו, שגם לאלו הסוברים שכמצוה אחת תיחשב, ניתן להפריד שני חלקי המצוה, ואין האחד מעבד לחברו, כמו שהוכיח מהא דמבואר בפוסקים שאם מנה ימים בלא שבועות או שבועות בלא ימים יצא יד"ח. אכן כבר העירו האחרונים, כי לפי פשטות דברי הפוסקים בוודאי לא ניתן לקיים מצות ספירת השבועות כששכח מלספור יום אחד. ונעתיק בזה את דברי המשנ"ב (סי' תפט סק"ז) שכתב: "ואם סיפר ימים לחוד ולא הזכיר שבועות, י"א שיצא בדיעבד, וי"א שצריך לחזור ולספור ימים ושבועות כדן, ועל כן חזרו וסופר בלא ברכה, ואם מנה שבועות ולא ימים, כגון שאמר ביום השביעי היום שבע אחד, ולא הזכיר ימים כלל, לכו"ע לא יצא", הרי שלא ניתן לקיים מצות ספירת הימים ללא ספירת השבועות, ולפי זה – להלכה – לא ניתן לקיים עצה זו של ה'בית הלוי'.

יש שהרחיקו לכת מכח חידוש זה, שקטן שהגדיל בתוך הספירה – לאלו הפוסקים הסוברים שאין מצרפים את ספירתו מקטנותו, ומשום"ה אין לו להמשיך ולספור בברכה כשיתגדל – באם יגדל בתוך שבוע ראשון דימי הספירה יוכל לספור את ספירת השבועות מדאורייתא, מאחר שבהגיע חובת מצות ספירת השבועות כבר נתגדל (ראה ספר 'ספירת העומר' לר"צ כהן פ"ב הע' יח).